

Människohandel för sexuella och andra ändamål

Lägesrapport 26

Informationsklass Öppen

Polismyndighetens rapport för 2024

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	4
2	Uppdraget	5
3	Omfattningen av människohandel	6
3.1	Påverkansfaktorer	6
3.1.1	Ukrainska medborgare alltför utsatta	7
3.1.2	Den digitala utvecklingen	8
3.1.3	Människohandel – en del av den organiserade brottsligheten	9
4	Människohandel till, i och genom Sverige	10
4.1	Statistik från Brottsförebyggande rådet	11
4.2	Statistik från Jämställdhetsmyndigheten	12
4.3	Människohandel för sexuella ändamål.....	13
4.4	Tvångsarbete/arbetskraftsexploatering	14
4.5	Koppleri	14
4.6	Köp av sexuell handling	15
4.7	Barn och unga	15
4.7.1	Utnyttjande av barn i sexuella handlingar	16
4.8	Myndighetsgemensam samverkan	17
4.8.1	Åklagarmyndighetens arbete mot människohandel	18
4.8.2	Migrationsverkets arbete mot människohandel	18
4.8.3	Arbetet med att förebygga exploatering av thailändska medborgare....	19
4.9	Internationellt samarbete.....	19
4.10	Civila samhällets insatser.....	20
5	Förslag på hur människohandeln kan förebyggas och bekämpas	22
5.1	Analys av nuläget och behov framåt.....	22
5.2	Digital uppsökande- och mottagningsenhet.....	23
5.3	Utveckla förmågan för att identifiera och utreda människohandel och sexuell exploatering över nätet	23
5.4	Stärkt nationell operativ förmåga att hantera komplexa ärenden .	23
5.5	Stärkt förmåga att identifiera utsatta under arbetsplatsinspektioner.....	24
5.6	Stärka förutsättningarna för regionkoordinatorerna att säkerställa ett brottsofferperspektiv	24
5.7	Inrätta en nationell utbildning i samarbete med ett lärosäte	25

1 Sammanfattning

Under 2024 upprepades fjolårets statistik med thailändska medborgare som den mest utsatta gruppen för människohandel. Därutöver ses ukrainare och svenskar bland de fem mest utsatta grupperna i Jämställdhetsmyndighetens statistik. De vanligaste ursprungsländerna under 2024 för alla ändamål, människoexploatering samt prostitution var Thailand, Ukraina, Rumänien, Sverige, Filippinerna, Colombia, Venezuela, Nigeria, Uganda, Kina, Vietnam, Bangladesh och Polen.¹ Den digitala utvecklingen utgör en ständigt växande utmaning för samtliga aktörer i identifieringen av människohandelsutsatta. Människohandel genomförs i allt större utsträckning digitalt och så även själva exploateringen, vilket ställer högre krav på de rättsvårdande och sociala myndigheterna. Migrationsverket har ökat förutsättningarna för identifiering av människohandel genom att använda ett nytt screeningverktyg.

Under året fortsatte utredningsarbetet av den omfattande exploatering som skedde inom bärindustrin under 2022. Problematiken inom bärindustrin blev utgångspunkten för Jämställdhetsmyndighetens initiativ till *task force bär*, en myndighetsgemensam arbetsgrupp för att förebygga och motverka exploatering inom bärindustrin. Det myndighetsgemensamma arbetet mot thaimassagebranschen resulterade i ett stort antal arbetsplatsinspektioner och ett flertal redovisade ärenden samt kommunal och sektorsöverskridande samverkan i form av dialog med kommuner, privata företag, intresse- och löntagarorganisationer samt fackförbund i syfte att förebygga brott.

Under året har Sverige varit ordförandeland i det nordiska ministerrådet under vilket såväl ett nätverk med särskilt fokus på barns utsatthet och ett polisnätverk, sorterar. Polisnätverket har under året stärkt det operativa samarbetet mellan de nordiska länderna med fokus på det Europol-ledda samarbetet inom ramen för Operational Task Force (OTF).

Förslagen som ges i lägesrapporten har visat sig få betydelse för verksamheten. 2022 års förslag om att kombinera brotten människoexploatering och grovt koppleri i utredningar av exploateringen på thaimassagesalong utreddes under året i både polisregion Bergslagen och polisregion Syd. Båda ärendena ledde till åtal som väcktes under 2025. I fjolårets rapport föreslogs även en förstärkning av arbetet mot den sexuella exploateringen på lokalpolisområdesnivå, ett arbete som påbörjades i polisregion Syd, Väst och Nord under 2024.

¹ Sammanslagning av Jämställdhetsmyndighetens och Polismyndighetens statistik.

2 Uppdraget

Enligt 14 § förordningen (2022:1718) med instruktion för Polismyndigheten ska myndigheten senast den 15 december varje år till Regeringskansliet (Justitiedepartementet)

- redovisa uppgifter från föregående år om omfattningen av människohandel till, i och genom Sverige
- lämna förslag på hur människohandeln kan förebyggas och bekämpas.

Med människohandel avses att en gärningsperson eller gärningspersoner genom vilseledande, tvång eller utnyttjande av någons utsatta belägenhet rekryterar, förflyttar, tar emot eller inhyser en person i syfte att utnyttja hen sexuellt, för tvångsarbete, för krigstjänst, avlägsnande av organ eller annan verksamhet i en situation som innebär ett nödläge.² För barn krävs inget vilseledande, hot eller utnyttjande för att det ska vara fråga om människohandel. Ofta sker människohandel över landsgränser, men det kan även ske inom Sverige. Människohandel i fysisk form börjar ofta i ursprungslandet via transitländer till destinationslandet, men behöver inte korsa någon landsgräns. Människohandeln kan också ske över nätet. Det krävs inte att exploatering har ägt rum för att brottet ska anses vara fullbordat – i motsats till människoexploatering där själva exploateringen är det centrala i bestämmelsen – utan det är avsikten att exploatera en annan människa som lagstiftaren tar sikte på.

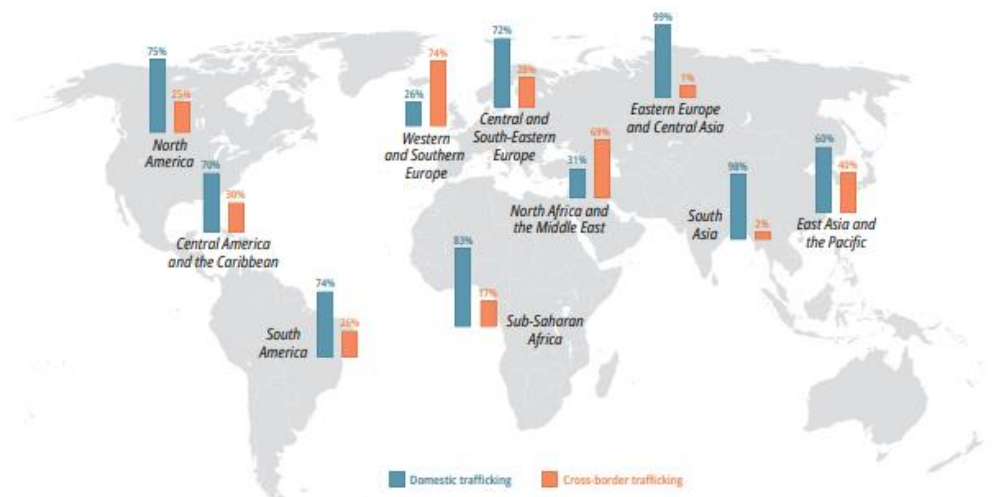
² BrB (Brottsbalken) § 4:1a.

3 Omfattningen av människohandel

3.1 Påverkansfaktorer

Några av de faktorer som påverkar människors risk att utsättas för människohandel är krig, klimatförändringar och osäkra regimer. Den största påverkan verkar ske i Afrika som har flest destinationsrutter världen över och kvinnor och flickor är i störst utsträckning drabbade och de flesta utsätts för tvångsäktenskap, barnarbete och sexuell exploatering.³

De flesta brottsoffer utsätts inom sitt lands gränser världen över. Mer än 70 procent av den utsatta befolkningen i centrala och sydöstra Europa, Central- och Sydasien, i Afrika söder om Sahara och i både nord- och Sydamerika utsätts för inhemsk människohandel.⁴

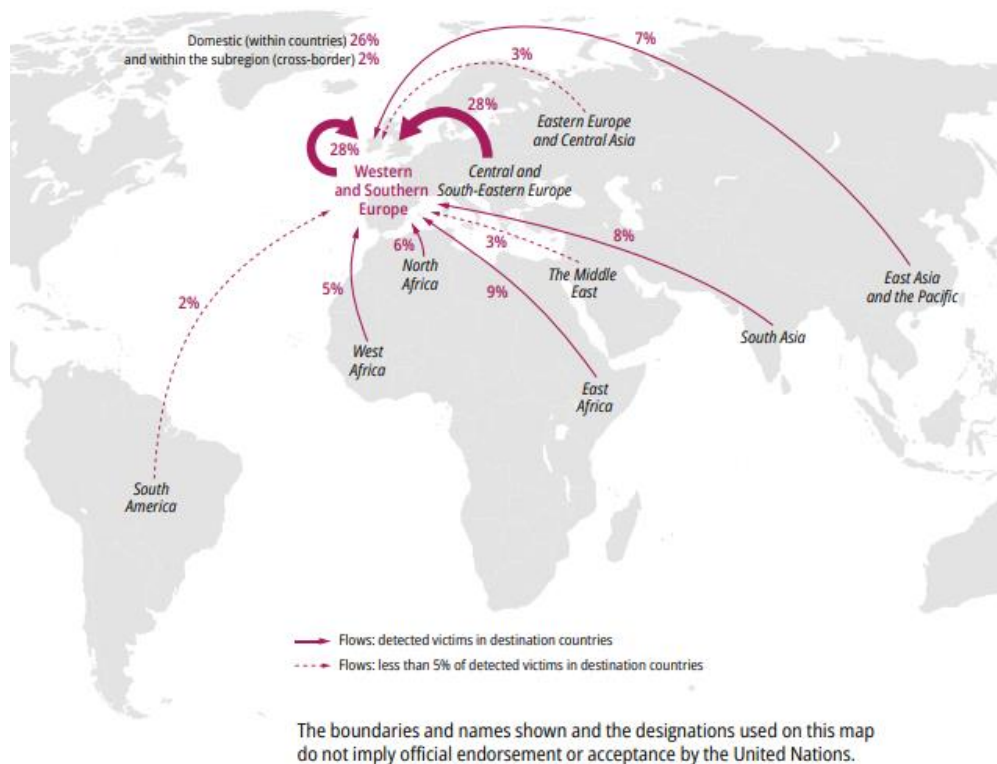
I västra Europa är det sedan 2022 sammantaget fler män än kvinnor som identifierats och de är i huvudsak utsatta för arbetskraftsexploatering. De flesta brottsoffer som hamnar i västra Europa kommer från centrala och sydöstra Europa. Samtidigt visar UNODC:s⁵ kartläggning att västra Europa utgör mottagarländer för alla världens ursprungsländer.⁶

³ Global Report on Trafficking in Persons (GLOTIP) 2024, UNODC, s. 19.

⁴ Ibid, s. 59.

⁵ United Nations Office on Drugs and Crime.

⁶ Ibid.

Huvudsakliga rutterna till västra Europa enligt UNODC's kartläggning.

3.1.1 Ukrainska medborgare alltjämt utsatta

Ukrainska medborgare utgör alltjämt en utsatt grupp med anledning av Rysslands fullskaliga invasion av landet sedan februari 2022. Polismyndigheten arbetar aktivt i det internationella samarbetet kring identifieringen av ukrainska brottsoffer. Vid en sammanslagning av polisregionernas statistik över ukrainska medborgare utsatta för sexuell exploatering kan konstateras att ukrainska medborgare utgör den tredje största gruppen utsatta för sexköp och koppleri efter thailändska och rumänska medborgare. Även inom arbetskraftsexploatering hamnar ukrainska medborgare bland topp tre utsatta och då främst inom bygg, städ, grön näring, odling och skogsindustri.⁷ Jämställdhetsmyndigheten har registrerat ukrainska medborgare som den näst mest utsatta gruppen under 2024 efter thailändska medborgare.⁸

⁷ Polisregionernas statistik.

⁸ Regionkoordinatorernas statistik om människohandel och människoexploatering 2024.

Ett flertal ärenden rörande köp av sexuella handling samt våldtäkt och rån med målsäganden från Ukraina har utretts under året. Det mest uppmärksammade ärendet rörde en socialtjänsteman som dömdes till fängelse i 8 år och 6 månader för grovvåldtäkt, rån och köp av sexuell handling⁹ mot ett flertal kvinnor, bland annat kvinnor från Ukraina.¹⁰

3.1.2 Den digitala utvecklingen

Den digitala utvecklingen gör att människohandel som fenomen ständigt förändras. Den har främst betydelse för rekryteringen in i människohandel och för utsatthet i sexuell exploatering. Den digitala miljön används också för att koordinera aktiviteter kopplade till människohandeln och exploatering. Framför allt möjliggör den digitala tekniken en separation mellan den plats där exploateringen äger rum och den plats där koordineringen sker.¹¹ Uppsökande polis rapporterar om att allt fler utsatta styrs via s.k. call-centers baserade utomlands, vilket innebär att de utsatta ofta rekryterats via sociala medier och varken har kontroll över sina annonser, bokningar eller betalningen. Oftast har den utsatta aldrig ens träffat den som ligger bakom människohandeln.¹² Digitala verktyg och applikationer används också för att övervaka, kontrollera och utsätta brottsoffret för utpressning och tvång. Även de som utsatts för människohandel för tvångsarbete rekryteras idag i stor utsträckning genom annonser om arbete som visas i sociala medier.¹³ Fenomen som sugardejting, livesända övergrepp och forum där ungas nakenbilder säljs av andra unga har även fått allt större uppmärksamhet.¹⁴ Det krävs troligtvis mindre utsatthet för att digitala plattformar ska framstå som ett attraktivt alternativ jämfört med fysiska möten. Den här utvecklingen riskerar därför att särskilt drabba redan sårbara individer som minderåriga, utsatta för tvång, skuldsatta och personer med självskadebeteende och missbruksproblematik. En Sifo-undersökning från 2023 visar att nära var tionde tonårstjej har blivit utsatt för betalda övergrepp. Sju procent av de tillfrågade tjejerna mellan 15–19 år har tagit emot ersättning för att skicka sexuellt material på Snapchat.¹⁵

⁹ *Köp av sexuell tjänst* är den tidigare formuleringen innan lagändringen den 1 juli.

¹⁰ Dom B12753-24 meddelad Svea hovrätt den 5 december 2024.

¹¹ Online and technology facilitated trafficking in human beings, GRETA 2022.

¹² Samtal med uppsökande polis i polisregion Stockholm.

¹³ Ibid, s.12.

¹⁴ Sexuell exploatering av barn och unga – en fördjupas kunskapsöversikt för dig som vill förstå, förebygga och upptäcka sexuell exploatering, Jämställdhetsmyndigheten, 2023.

¹⁵ <https://childx.se/fakta> (hämtad 2025-10-15).

3.1.3 Människohandel – en del av den organiserade brottsligheten

Människohandel anses utgöra en av de mest vinstbringande formerna av internationell organiserad brottslighet, samtidigt som riskerna för förövarna är låga.¹⁶ Den senaste rapporten från UNODC under 2024 visar att det i större utsträckning är mindre grupper och individer i samråd som blir utredda och lagförda för människohandel, snarare än större, mer strukturerade och organiserade kriminella nätverk.¹⁷ Emellertid släppte Europol publicerade under fjolåret en kartläggning över de mest frekventa kriminella nätverken i Europa som visar att 36 stycken av de mest fruktade nätverken in Europa är involverade i människohandel. Samma rapport visar att när organiserade kriminella nätverk är inblandade så utsätts fler brottsoffer, under längre perioder, övre längre distanser och för mer våld. Kartläggningen visar också att de nätverk som i huvudsak ägnar sig åt människohandel inte i första hand identifierats i de nordiska länderna.¹⁸

¹⁶ Europol, Decoding the EU's most threatening criminal networks, 2024, s. 35 och UNODC, Global Report on Trafficking in Persons 2024, s. 10 och 16.

¹⁷ UNODC, s. 19.

¹⁸ Decoding the EU's most threatening criminal networks, Europol 2024.

4 Människohandel till, i och genom Sverige

Det är svårt att uppskatta hur många som utsätts för människohandel i Sverige. Enligt den officiella kriminalstatistiken från Brottsförebyggande rådet (Brå) gjordes totalt 185 anmälningar om människohandel 2024, att jämföra med 228 anmälningar 2023 och 196 anmälningar 2022. Enligt polisregionernas inrapportering har hälften av polisanmälningarna gjorts av Migrationsverket, en tredjedel har upprättats internt inom Polismyndigheten och en femtedel har anmälts av socialtjänsten eller någon annan organisation, exempelvis civilsamhället. Den officiella statistiken ger dock inte en heltäckande bild av omfattningen eftersom alla brottsoffer inte vänder sig eller har möjlighet att vända sig till rättsväsendet, och eftersom kontakter med rättsväsendet inte alltid leder till anmälningar. Andra källor används därför som komplement.

I de ärenden som regionkoordinatorerna mot prostitution och människohandel¹⁹ kommit i kontakt med 2024 identifierades 430 personer utsatta för människohandel under 2024. Det var 255 kvinnor, 152 män och 1 med okänd könsidentitet. 22 av personerna var barn, varav 15 flickor och 7 pojkar. För andra året i rad var arbetskraftsexploateringen den vanligaste exploateringsformen, följt av sexuella ändamål. 27 individer har exploaterats i tiggeri vilket ligger på samma nivå som under 2023. Under 2024 väcktes inga åtal rörande övriga ändamål. De 56 brott som polisanmälades varav 9 rörde minderåriga målsäganden, rörde bärplockning, au pair-verksamhet och hushållsnära tjänster samt tvång att begå brott. I vissa fall rörde det sig om felanmälda ärenden om människohandel för tvångsarbete och sexuella ändamål.

De vanligaste ursprungsländerna under 2024 för människohandel för alla ändamål, människoexploatering samt prostitution var Thailand, Ukraina, Rumänien, Sverige, Filippinerna, Colombia, Venezuela, Nigeria, Uganda, Kina, Vietnam, Bangladesh och Polen.²⁰ Inrapporterade transitländer från polisregionerna var Algeriet, Belgien, Danmark, Finland, Grekland, Italien, Kongo, Litauen, Norge, Polen, Serbien, Spanien, Tyskland.²¹ Samtliga nordiska länder är varandras transitländer i såväl kartläggningar av människohandel, koppleri och människo-smuggling som i pågående ärenden inom ramen för det Europol-ledda samarbetet med OTF:er, läs mer under avsnittet om internationellt samarbete.

¹⁹ Regionkoordinatorerna ansvarar för koordinering och tillämpning av stödprocessen inom människohandelsarbetet och är knutna till Jämställdhetsmyndigheten.

²⁰ Sammanslagning av Jämställdhetsmyndighetens och Polismyndighetens statistik.

²¹ Polisregionernas statistik.

4.1 Statistik från Brottsförebyggande rådet

Den officiella kriminalstatistiken tillhandahålls av Brå. Nedan redovisas anmälda människohandelsbrott för samtliga ändamål, människoexploatering, koppleri, köp av sexuell handling samt utnyttjande av barn genom köp av sexuell handling av barn per polisregion. Därtill presenteras en översikt av statistiken över tid, hämtad från Brå och hovrätterna.

Brottskodsgrupp	Brottskodstext	Bergslagen	Mitt	Nord	Sthlm	Syd	Väst	Öst	Totalsumma
Människohandel									
För sexuella ändamål	Människohandel för sexuella ändamål med barn under 18 år	0	0	1	4	4	1	0	10
	Människohandel för sexuella ändamål med person 18 år eller äldre	0	7	7	28	30	5	6	83
För tvångsarbete	Människohandel för tvångsarbete med barn under 18 år	0	0	0	1	0	1	0	2
	Människohandel för tvångsarbete med person 18 år eller äldre	1	4	2	2	8	12	3	32
För krigstjänst	Människohandel för krigstjänst med barn under 18 år	0	0	0	0	0	0	0	0
	Människohandel för krigstjänst med person 18 år eller äldre	0	0	0	0	0	0	0	0
För tiggeri	Människohandel för tiggeri med barn under 18 år	0	0	0	1	0	0	0	1
	Människohandel för tiggeri med person 18 år eller äldre	0	0	0	1	0	0	0	1
För organhandel	Människohandel för organhandel med barn under 18 år	0	0	0	0	0	0	0	0
	Människohandel för organhandel med person 18 år eller äldre	0	0	0	0	0	0	0	0
För övriga ändamål	Människohandel för övriga ändamål med barn under 18 år	0	1	0	1	5	2	0	9
	Människohandel för övriga ändamål med person 18 år eller äldre	2	2	2	9	23	8	1	47
Delsumma		3	14	12	47	70	29	10	185
Människoexploatering									
För tvångsarbete	Människoexploatering inkl. grovt för tvångsarbete el. arbete under orimliga villkor, med barn under 18 år	0	0	0	0	0	2	1	3
	Människoexploatering inkl. grovt för tvångsarbete el. arbete under orimliga villkor, med person 18 år eller äldre	8	15	14	62	21	10	20	150
För tiggeri	Människoexploatering inkl. grovt för tiggeri, med barn under 18 år	0	0	1	1	0	0	0	2
	Människoexploatering inkl. grovt för tiggeri, med person 18 år eller äldre	0	0	0	6	3	0	0	9
Delsumma		8	15	15	69	24	12	21	164
Övrigt									
Köp av sexuell handling av barn	Utnyttjande av barn under 18 år genom köp av sexuell handling	5	13	20	24	18	41	9	130
Köp av sexuell tjänst	Köp av sexuell tjänst	315	33	35	951	251	165	55	1 805
Koppleri	Koppleri inkl. grovt	12	4	7	106	34	33	8	204
Delsumma		332	50	62	1 081	303	239	72	2 139
Totalsumma		343	79	89	1 197	397	280	103	2 488

		2019	2020	2021	2022	2023	2024
Människohandel	Anm.	276	196	140	196	228	185
	Åtal	5	10	10	5**	13	18
	Dom	2	7	3	4	0	0
Människoexploatering: arbetskraft, tiggeri	Anm.	48	79	78	87	127	164
	Åtal	3	1	4	2	25	3
	Dom	1	0	5	1	3***	2***
Koppleri	Anm.	133	191	178	184	204	204
	Åtal	29	31	43	42 (9*)	17	22
	Dom	18 (4*)	20 (6*)	28 (8*)	34 (11*)	12 (1*)	16 (4*)
Utnyttjande av barn genom köp av sexuell handling	Anm.	224	163	234	132	104	130
	Åtal	225	57	55	22	64	28
	Dom	13	11	11	11	19	8
Köp av sexuella tjänster	Anm.	764	1055	1886	1263	1513	1805
	Åtal	380	581	999	756	557	747
	Dom	269	418	715	576	407**	557***

*varav grovt brott

**fyra av misstankarna tillhör ett och samma ärende med dom meddelad av Solna tingsrätt 2023-01-09 i mål nr B2853-22. Den femte misstanken gäller ett ärende som är överklagades till hovrätten. Samtliga misstankar rör människohandel för övriga ändamål.

*** samtliga misstankar ingår i ett och samma brott

**** 485 inkl. strafföreläggande

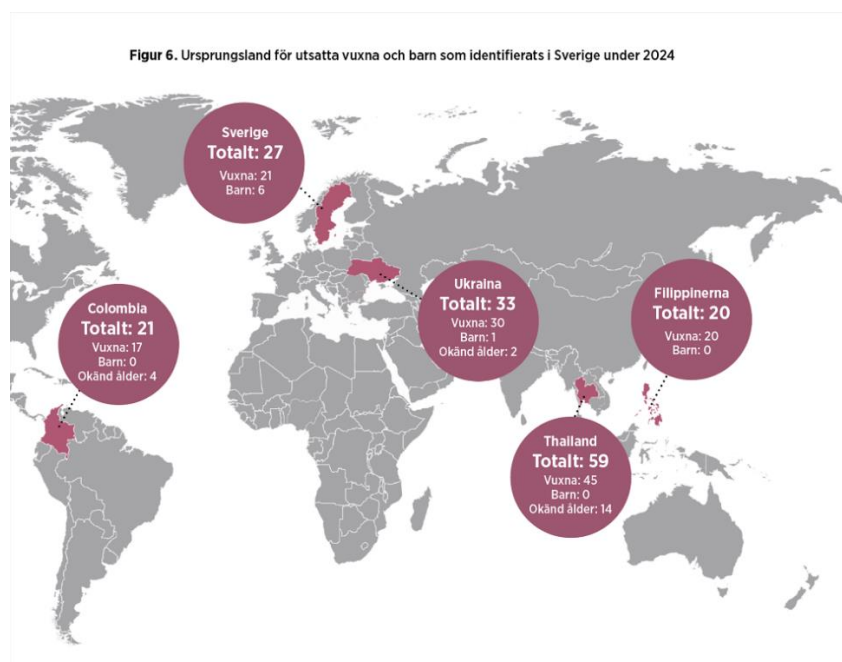
***** varav 425 villkorlig dom och 6 fängelse. Se Brås webbplats för detaljerad påföljdsstatistik.

För samtliga åtal och domar anges antalet i misstankar. Ett ärende kan innehålla flera misstankar.

Källa: Brottsförebyggande Rådet (Brå)

4.2 Statistik från Jämställdhetsmyndigheten

Jämställdhetsmyndigheten har utsetts av regeringen att nationellt samordna arbetet mot prostitution och människohandel för alla ändamål. En viktig del i det arbetet är att ta fram statistik för den vanligaste exploateringsformen för utsatta personer.

Statistiken visar inte omfattningen av människohandel i Sverige, utan avspeglar de resurser, prioriteringar och andra förutsättningar som regionkoordinatorernas arbete haft under verksamhetsåret.²²

²² Regionkoordinatorernas statistik om människohandel och människoexploatering 2024, Jämställdhetsmyndigheten.

Under 2024 fick regionkoordinatorerna²³ kännedom om 430 personer vilket är ett antal som ligger i linje med de senaste sex åren. Av det totalt 430 personer var 370 vuxna och 22 barn. I 214 ärenden bedömdes misstanke om människohandel och 216 misstänktes människoexploatering.²⁴ Ärenden till regionkoordinatorerna har inkommit genom uppsökande arbete, i samverkan med Polismyndigheten och andra relevanta myndigheter, genom arbetsplatsinspektioner i det myndighetsgemensamma arbetet mot arbetslivskriminalitet,²⁵ Migrationsverket, hälso- och sjukvården samt civilsamhället. Regionkoordinatorernas statistik visar att den vanligaste exploateringsformen bland utsatta under 2024 fortsatt är arbetskraftsexploatering följt av sexuell exploatering.²⁶ Antal identifierade barn har fortsatt att minska under 2024 till 22 i jämförelse med 35 i fjolårets statistik. De flesta ärenden kommer till regionkoordinatorernas kännedom genom uppsökande verksamhet.²⁷

4.3 Människohandel för sexuella ändamål

Under 2024 noterades ett stort inflöde av utsatta personer från främst Venezuela och Colombia, även om utsattheten syns i fler sydamerikanska länder, Nigeria, Sverige, Rumänien och Ukraina i så kallad call-center-baserad trafficking som styrs från utlandet och där betalningen bland annat görs till betalningsinstitut som Revolut, Paypal, Western Union och Ria som alla tillhandahåller digitala sätt att överföra pengar eller överföring av kontakter hos ombud samt genom kryptovalutor.²⁸ Nästan hälften av de inrapporterade fallen har rört lägenhetsbordeller.²⁹ Medianåldern på de utsatta kvinnorna är 25 år. Totalt sett har 93 polisanmälningar om människohandel för sexuella ändamål gjorts varav 10 gällde minderåriga. I polisregion Syd har ett omfattande pågående ärende om

²³ Socialtjänstpersonal som vägleder samhällsaktörer i arbetet med att stödja personer utsatta för prostitution, människohandel och människoexploatering, som finns i vissa kommuner. Arbetet främjas av Jämställdhetsmyndigheten genom finansiering och samordning.

²⁴ Ibid, s.4.

²⁵ Myndighetssamverkan mot arbetslivskriminalitet; <https://polisen.se/utsatt-for-brott/polisanmalan/sakerhet-och-ordning-i-samhallet/arbetslivskriminalitet/> (hämtad 2025-09-02)

²⁶ Regionkoordinatorernas statistik om människohandel och människoexploatering 2024, Jämställdhetsmyndigheten.

²⁷ Ibid.

²⁸ De som handlar med människor, en underrättelserapport från polisregion Stockholm 2025.

²⁹ Utnyttjande i lägenheter och lägenhetshotell som annonseras ut på nätet. Polisregionernas statistik.

människohandel för sexuella ändamål samt grovt koppleri präglat verksamhetsåret men inga av ärendena av lett till åtal under 2024.³⁰

4.4 Tvångsarbete/arbetskraftsexploatering

I Sverige finns ingen fällande dom i människohandel för tvångsarbete, däremot finns det sedan människoexploatering infördes som brottsrubricering i svensk lagstiftning 2018, 3 domar för människoexploatering genom arbete under uppenbart orimliga villkor; 1 om exploatering på restaurang³¹, 1 i hemmet under förespeglning av Aupair-verksamhet³² och 1 inom bärindustrin.³³

Jämställdhetsmyndigheten har noterat en ökning av arbetskraftsexploatering för tredje året i rad, från 130 under 2022 till 189 under 2023 och slutligen 233 under 2024. Ökningen beror troligtvis inte på en motsvarande ökning av brott utan återspeglar snarare myndighetens resurser och prioriteringar under året. De branscher där flest utsatta identifierats har varit hotell och restaurang, bygg, grön näring, städ, skönhets och kroppsvård samt livsmedel, jordbruk och djurhållning. Det har endast varit kvinnor som har utsatts för människohandel för hushållsarbete, organhandel och multipel exploatering, det vill säga att kvinnorna har utsatts för människohandel för flera olika ändamål.

Under 2024 har Polismyndigheten arbetat med myndighetsgemensamma insatser, bland annat mot nagelsalonger och redovisat ett flertal ärenden om människoexploatering; 1 inom hästnäringen som redovisades i december 2024 och 2 ärenden inom thaimassageindustrin som redovisades under våren 2025. Jämställdhetsmyndigheten identifierade multipel exploatering av thailändska medborgare i form av arbetskraftsexploatering samt sexuell exploatering noterades i identifieringen av 19 av 59 förmodat utsatta individer.³⁴

4.5 Koppleri

Under 2024 anmäldes 204 koppleribrott varav 22 misstankar åtalades och 16 ledde till fällande dom, varav 4 ärenden utgjorde grovt brott. Majoriteten av de som utsattes för koppleri kom från Thailand, Rumänien, Sverige och Ukraina.

³⁰ Statistik från Brå.

³¹ Dom meddelad av Högsta domstolen 2022-02-15 i mål nr B1770-21.

³² Dom meddelad av Göteborg tingsrätt 2023-09-07 i mål nr B8170-22.

³³ Dom meddelad av Hovrätten för övre Norrland 2024-10-24 i mål nr B835-24.

³⁴ Regionkoordinatorernas statistik om människohandel och människoexploatering 2024.

En fjärdedel av de inrapporterade brotten har initierats via myndighetsgemensam samverkan och i 18 procent av ärendena har manualen³⁵ tillämpats. En majoritet av de utsatta har varit kvinnor, och i genomsnitt har de varit 25 år. I 4 av de anmälda brotten har den utsatta tillhört HBTQI-gruppen. De flesta har utsatts via annonsering på nätet. I ett mål som avgjordes i Kristianstad tingsrätt³⁶ hade 3 av de 9 kvinnor som utsatts för grovt koppleri på en thaimassagesalong utsatts för ett hänsynslöst utnyttjande, det vill säga koppleriet hade bedrivits under människohandelsliknande förhållanden. Därmed konstaterades de vara målsägande i målet och blev skadestandsberättigade.

4.6 Köp av sexuell handling

Antalet anmälda sexköp i Sverige ökade markant under 2024, i linje med 2021 års statistik då 1886 sexköp anmäldes. Under året anmäldes 1805 sexköp och de flesta i polisregion Stockholm.

Merparten har uppdragats genom annonsering på nätet framför allt på annonssidorna Sex-tjejer, Real Escort och Eurogirlsescort. Därefter har sexköpsbrotten i stor utsträckning uppdragats genom myndighetsgemensamma insatser på massagesalong. De flesta utsatta har varit kvinnor med en medianålder på 29 år. De vanligaste ursprungsländerna var Rumänien, Ukraina, Sverige, Thailand, Colombia, Venezuela och Polen. I en fjärdedel av ärendena har det rapporterats om samtida brottsutsatthet, det vill säga det har registrerats mer än ett brott vid anmälningstillfället. De vanligaste samtida brotten var våldtäkt, misshandel, rån och hot. Den äldsta sexköparen var 71 år och den yngsta 15 år.

4.7 Barn och unga

Under 2024 anmäldes 27 brott med minderåriga utsatta för människohandel och människoexploatering vilket ligger på samma nivå sedan 2023. Under 2024 befann sig 8 närstående barn i Sverige och 36 barn i ett annat land än Sverige.³⁷ Att notera medföljande barn eller barn som befinner sig i hemlandet eller på annan ort är viktigt ur ett barnrättsperspektiv eftersom det kan ha betydelse för de riskbedömningar som görs och det stöd barnet får.

³⁵ <https://nspm.jamstalldhetsmyndigheten.se/stod-i-ditt-arbete/manual-vid-misstanke-om-manniskohandel/> (hämtad 2025-08-12).

³⁶ Dom meddelade i Kristianstad tingsrätt 2024-03-19 i mål nr B790-23.

³⁷ Civilsamhällets kontakter med utsatta för människohandel 2024, Plattformen mot människohandel.

Under 2024 fokuserade Jämställdhetsmyndighetens samordning mot prostitution och människohandel på barn och ungas utsatthet i kriminella miljöer. Enligt en rapport från Brå beskrivs hur allt yngre barn rekryteras för att begå brott inom kriminella nätverk.³⁸ Trots att rekryteringarna liknar grooming för sexuella ändamål och människohandel, finns det ännu inga fällande domar i dessa fall. Bland de som begår sexualbrott mot barn, uppger 41 procent att de har försökt att få kontakt med barn via gaming-plattformar.³⁹

På Migrationsverket präglades barnrättsfrågorna 2024 i hög utsträckning av förberedelserna inför ett reformerat mottagningssystem och av implementeringen av EU:s migrations- och asylpakt där beaktandet av barnperspektivet är en viktig del i det pågående analysarbetet.⁴⁰

4.7.1 Utnyttjande av barn i sexuella handlingar

Ärenden med anmälda köp av sexuell handling av barn handlar i många fall om allvarliga sexuella utnyttjanden. Ofta kan man se att barnets gränser förskjutits, bland annat genom en gradvis normalisering och manipulering och genom att gärningspersonen helt enkelt utnyttjar det ojämlika maktförhållandet som råder mellan barn och vuxna. I ärendena är det vanligast med ekonomisk ersättning för de sexuella handlingarna, men det förekommer också ett stort antal ärenden där alkohol, tobak eller narkotika varit den enda ersättningen eller utgjort en del av ersättningen.

Under 2024 anmäldes 130 utnyttjanden av barn genom köp av sexuell handling vilket är en ökning med 25 procent sedan 2023. I 28 av fallen har åklagaren väckt åtal i ärendet och 8 av dem har lett till fällande dom. Ungefär en tredjedel av ärendena rör sig om någon form av sugardejting.⁴¹ ⁴²Det har rört sig om sexuella handlingar mot ekonomisk ersättning, ibland med inslag av allvarliga övergrepp.⁴³ Ett omfattande ärende gällande utnyttjande av barn för våldtäkt,

³⁸ Barn och unga i kriminella nätverk, Brå 2023:13.

³⁹ Plattformen civila Sverige mot människohandel.

⁴⁰ Migrationsverkets årsredovisning 2024, s. 15.

⁴¹ Sugardejting är en relation där en äldre person (en "sugardaddy" eller "sugarmama") ger ekonomisk ersättning eller presenter till en yngre person (en "sugarbabe") i utbyte mot sällskap eller intimitet. Fenomenet marknadsförs ofta som en "ömsesidigt givande relation" men av många, inklusive organisationer som [ECPAT Sverige](https://ecpat.se), definieras som en form av prostitution, särskilt när sexuella tjänster ingår i utbytet.

⁴² Polisregionernas statistik.

⁴³ <https://bra.se/amnen/brott-mot-barn> (hämtad 2025-08-21).

utnyttjande av barn genom köp av sexuell handling och utnyttjande av barn för sexuell posering avgjordes under 2024 och resulterade i totalt sett 15 års fängelse för 14 gärningspersoner.⁴⁴

4.8 Myndighetsgemensam samverkan

Myndighetsgemensam samverkan mellan Migrationsverket, Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten och Jämställdhetsmyndigheten i samarbete med Östersjöstaternas råd har stärkt arbetet med att utforma polisanmälningar, betänketid för bevispersoner och förmågan att identifiera människohandel i samband med arbetsplatsinspektioner.⁴⁵ Inom ramen för det myndighetsgemensamma arbetet mot arbetslivskriminalitet har totalt 2340 arbetsplatsinspektioner genomförts under året. Det har redovisats 370 anmälningar om brott varav 15 anmälningar om exploatering och 1 anmälan om människohandel samt 197 brott mot utlänningslagen. Sammantaget ökade antalet brottsanmälningar tydligt, medan antalet brott mot utlänningslagen var detsamma som 2023.

Jämställdhetsmyndigheten har under de senaste åren satt ihop den myndighetsgemensamma Task force Bär i samarbete med kommuner och civilsamhället, för att bättre möta den säsongsmässiga exploateringen.⁴⁶ Task force Bär - i syfte att förhindra människohandel och människoexploatering bland bärplockare - resulterade i ett stort antal avslag på ansökningar om arbetstillstånd för att plocka bär.⁴⁷ Verksamhetsutvecklare på Polismyndigheten har utvecklat en särskild checklista samt en kontaktskapande video med fokus på exploatering av thailändska säsongsarbetare som stöd till närpolisverksamheten i det brottsförebyggande arbetet samt ingripandeverksamheten. Polismyndigheten har internt och i samarbete med Jämställdhetsmyndigheten arbetat med kompetenshøjandeinsatser bland annat i form av en nationell konferens i samband med EU Anti-Traficking Day den 18 oktober.

⁴⁴ Dom meddelad av Svea hovrätt 2024-11-08 i mål nr B915-24.

⁴⁵ Ibid.

⁴⁶ Ett fortsatt stärkt arbete mot prostitution och människohandel 2023, Jämställdhetsmyndigheten 2024:3, s. 5–6.

⁴⁷ Migrationsverkets årsredovisning 2024.

4.8.1 Åklagarmyndighetens arbete mot människohandel

Efter en omorganisation under 2024 handläggs numera alla människohandels- och människoexploateringsbrott av åklagare på RIO.⁴⁸ Detta beslut gjordes i linje med GRETA:s⁴⁹ rekommendationer att alla människohandelsutredningar ska ledas av specialiserade åklagare. På Riksenheten för internationell och organiserad brottslighet (RIO) arbetar seniora åklagare med särskild kompetens att utreda människohandel och människoexploatering. Åklagarmyndigheten kommer under 2025 att ta fram en rättslig vägledning om utredning av människohandel för sexuella ändamål, koppleri och köp av sexuell handling för de brottsutredande myndigheterna.

4.8.2 Migrationsverkets arbete mot människohandel

Inom Migrationsverkets arbete mot människohandel har fokus varit att öka identifieringen av misstänkta fall. En av de mest prioriterade frågorna under året har varit ökad identifiering av misstänkt människohandel. Extern samverkan har haft hög prioritet med deltagande i det myndighetsgemensamma arbetet mot människohandel. Internt har myndigheten arbetat med kapacitetsökande insatser inom förvarsverksamheten eftersom det där finns särskilt goda förutsättningar att identifiera misstänkta fall av människohandel. Under året har Migrationsverket identifierat 684 fall av misstänkt människohandel vilket är en ökning med 15 procent sedan 2023, vilket troligtvis beror på ökad förmåga att identifiera misstänkta fall genom användande av screeningverktyg. De vanligaste ursprungsländerna var Argentina, Turkiet och Uzbekistan. Under 2024 beviljades 56 individer 79 stycken tidsbegränsade uppehållstillstånd som bevispersoner på grund av att de misstänkte ha utsatts för människohandel och/eller människoexploatering. Av dessa individer var 30 kvinnor, 26 män och 1 minderårig pojke. 6 av individerna var medborgare i ett EU-land. Av ansökningar på betänketid om 30 dagar kom 22 från socialnämnderna, 14 från Polismyndigheten och 9 från Åklagarmyndigheten. Myndigheten har deltagit i jämställdhetsmyndighetens initiativ Task Force Bär i syfte att förhindra människohandel och människoexploatering bland bärplockare. Ett konkret resultat av detta var avslag på 2500 ansökningar om arbetstillstånd för att plocka bär.⁵⁰

⁴⁸ Riksenheten för internationell och organiserad brottslighet på Åklagarmyndigheten.

⁴⁹ Group of Experts on Action against Trafficking in Human Beings vid Europarådet.

4.8.3 Arbetet med att förebygga exploatering av thailändska medborgare

Under 2022 sökte mer än 6 000 thailändska bärplockare arbetstillstånd för säsongsarbete i Sverige. I polisregion Nord rapporterades att ca 3 500 bärplockare registrerats i regionen under bärsäsongen.⁵¹ Under samma period avslöjades att hundratals thailändska medborgare anmält att de exploaterats på den svenska arbetsmarknaden. En omfattande utredning pågår alltjämt då återstående utredningsåtgärder behöver vidtas i Thailand eftersom de drabbade har återvänt. Den svenska ambassaden i Bangkok vidtog åtgärder och stoppade tillfälligt möjligheten att söka arbetstillstånd för thailändska medborgare i Sverige, i avvaktan på att de anmälda händelserna utreddes⁵². Under 2023 upprepades emellertid exploateringen och ytterligare ett omfattande ärende utreddes som sedan resulterade i en dom om grov människoexploatering 2024.⁵³ Rekryteringen av bärplockare har skett via agenturer där det har förekommit oegentligheter som bland annat skuggkontrakt som de svenska myndigheterna aldrig fått ta del av. Thailändska bärplockare har parallellt med utredningarna i Sverige vänt sig till thailändska myndigheter i syfte att de oseriösa agenturerna ska granskas.⁵⁴ Omfattningen av utsatta thailändska medborgare inom såväl arbetskraftsexploatering som sexuell exploatering, främst inom thaimassageindustrin, har lett till att gruppen utgör den mest identifierade i Sverige under såväl 2023 som 2024.⁵⁵ Under 2024 genomfördes det myndighetsgemensamma operativa insatser kring thaimassagesalonger samt kunskapshöjande seminarier för fastighetsägare för att bland annat öka kunskapen kring brottsoffer.

Polismyndigheten har arbetat med ett flertal projekt och insatser mot arbetslivskriminalitet inom thaimassagebranschen i samarbete med kommuner, fastighetsägare, hotell-samt taxinäringen och civilsamhället.

4.9 Internationellt samarbete

De europeiska samverkansplattformarna, framförallt Empact⁵⁶, har varit väsentliga för att arbeta med de andra europeiska länderna i att bekämpa

⁵¹ <https://polisen.se/siteassets/dokument/manniskohandel/manniskohandel-for-sexuella-och-andra-andamal/lagesrapport> 23 (hämtad 2024-08-06).

⁵² <https://sverigesradio.se/artikel/visumstopp-for-thailandska-barplockare-ambassad-larmar-om-skuggkontrakt> (hämtad 2024-08-06).

⁵³ Dom meddelad av Hovrätten för övre Norrland 2024-10-24 i mål nr B835-24.

⁵⁴ <https://www.bangkokpost.com/thailand/general/2408953/berry-pickers-to-get-ministry-> (hämtad 2024-08-06).

⁵⁵ statistikrapport-regionkoordinatorerna-2024-05-07 (jamstalldhetsmyndigheten.se).

⁵⁶ European Multidisciplinary Platform Against Criminal Threats.

människohandel. Empact i juni 2024 fokuserade på människohandel för sexuella ändamål, tvång att tigga samt tvång att begå brott. Under insatsen hittade man 39 potentiella brottsoffer för människohandel (29 potentiella brottsoffer för sexuella ändamål, 3 potentiella brottsoffer för tvång att tigga samt 7 potentiella brottsoffer för tvång att begå samt 2 misstänkta för tvång att begå brott). Under 2024 har särskilt fokus riktats mot att utveckla det internationella samarbetet utifrån det myndighetsgemensamma arbetet mot arbetslivskriminalitet⁵⁷.

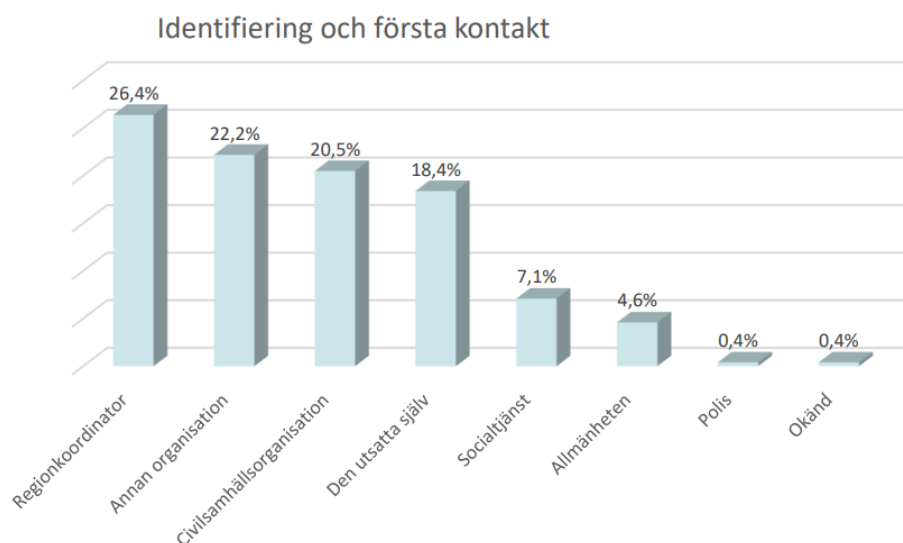
Under verksamhetsåret har Sverige varit ordförandeland i det nordiska ministerrådet och lett inriktningen i det nordiska polisnätverket med fokus på det Euro-pol-ledda operativa samarbetet (Operational Task Force) med utsatta från Ukraina, Kina och Sydamerika i fokus, vilket resulterat i ökad kunskap om vilka nätverk som opererar i fler än ett nordiskt land, vilka tillvägagångssätt som är gemensamma för grannländerna samt en gemensam lägesbild. Detta har lett till operativt utbyte i konkreta ärenden. Nätverket har också fokuserat på thaimassage- och bärindustrin.

Sverige har också varit av intresse för andra länders utvecklingsarbete gällande *den svenska modellen*, sexköpslagen som modell för att bekämpa den sexuella exploatering där erfarenhetsutbyte skett med Tyskland och Lettland.

4.10 Civila samhällets insatser

Plattformen civila Sverige mot människohandel består av ett flertal ideella organisationer som erbjuder stöd och skydd till personer som är utsatta för människohandel. År 2024 mötte plattformens medlemmar 403 individer som hade varit direkt eller indirekt utsatta för människohandel (av dessa var 370 direkt utsatta). Indirekt utsatta kan vara individer i de utsattas närhet, som till exempel anhöriga barn. Under året har civilsamhället identifierat 40 minderåriga, varav 33 har varit barn till direkt utsatta personer. En majoritet av de utsatta från ett annat land var tredjelandsmedborgare, men Sverige är det vanligaste ursprungslandet, följt av Nigeria, Thailand, Rumänien och Filippinerna. En majoritet, 57 procent, har blivit utsatta för sexuell exploatering, och kvinnor (80 procent) är i majoritet av de utsatta oavsett exploateringsform. Identifierade transitländer i de identifierade ärendena är bland annat Italien och Danmark.

⁵⁷ Regeringsuppdrag om att inrätta regionala center mot arbetslivskriminalitet och om varaktig myndighetssamverkan, A2024/01109.

Diagrammet sammanfattar identifiering av både direkt och indirekt utsatta. De allra flesta har identifierats av en regionkoordinator.⁵⁸

En majoritet av individerna som har fått stöd från civilsamhället har fått flera olika insatser; juridisk rådgivning, materiellt stöd och psykologiskt stöd. Av de individer som plattformen stöttat har 63 personer fått stöd via det nationella stödprogrammet. Av de som identifierats som utsatta har en polisanmälan upprättats endast rörande 85 individer. I ungefär en fjärdedel av fallen har en anmälan upprättats avseende flera brott. Nästan 40 procent av anmälningarna lades ned direkt, det vill säga ledde inte till ytterligare utredningsåtgärder.

⁵⁸ Civilsamhällets kontakter med utsatta för människohandel 2024, Plattformen mot människohandel.

5 Förslag på hur människohandeln kan förebyggas och bekämpas

5.1 Analys av nuläget och behov framåt

Under hösten 2024 publicerade Jämställdhetsmyndigheten studierapporten ”Varför så få döms för människohandel”.⁵⁹ Rapporten sammanfattade att; svårigheter i rättstillämpningen, otillräckliga resurser och avsaknad av specialistkompetens utgör tre huvudsakliga skäl till det låga antalet domar mot människohandel. Specifikt riktades en rekommendation till Polismyndigheten att säkerställa tillräcklig specialistkompetens i hela landet för att framgångsrikt kunna genomföra robusta utredningar om människohandel och människoexploatering.

I samverkan med andra nationella aktörer, exempelvis RIO på Åklagarmyndigheten, har framhållits att det saknas en nationell operativ ingång till Polismyndigheten i människohandelsfrågor. Att Polismyndigheten säkerställer att det finns resurser och tillräcklig specialistkompetens i hela landet för att framgångsrikt kunna genomföra robusta utredningar om människohandel eller människoexploatering är en förutsättning för framgång i dessa ärenden. Därför fokuserar årets förslag fortsatt på utbildnings- och resursfrågan samt på förmågan att identifiera brottsoffer där samarbetet med civilsamhället utgör en viktig del för att nå brottsoffer, överbrygga myndighetsrädsla och erbjuda adekvat skydd och stöd till utsatta. Civila organisationer bör därför, så ofta det är möjligt, inkluderas i det operativa myndighetsgemensamma arbetet. Operativt arbete i den myndighetsgemensamma samverkan mot människohandel är essentiellt i arbetet med att identifiera utsatthet för människohandel. Därför föreslås därtill ett stärkt operativt mandat såväl riktat till arbetsmiljöinspektörer som regionkoordinatorer samordnade av Jämställdhetsmyndigheten.

Den digitala miljön utgör både en utmaning och en lösning på frågan om hur människohandel ska identifieras och bekämpas varför många av årets förslag handlar om åtgärder i den digitala miljön. Därför föreslås också en digital uppsökande och mottagningsenhet i likhet med en motsvarande funktion på Centrum mot människohandel i Nederländerna (CKM) som framgångsrikt arbetar med en digital plattform med tillhörande chattfunktion för att nå utsatta i exploatering, både sexuell och i kriminella nätverksmiljöer.

⁵⁹ <https://jamstalldhetsmyndigheten.se/media/2jbppamo/varfor-doms-sa-fa-for-manniskohandel-2024-10-10.pdf> (hämtad 2025-08-22).

Civilsamhället har under verksamhetsåret påtalat behovet av att stänga ned, alternativt spärra sidor på nätet som marknadsför prostitution. De sidor som annonserar ut prostitution i Sverige har sin domän i länder som tillåter organiserad prostitution, varför det inte är möjligt att stänga ned dessa sidor. Däremot skulle det vara relevant att undersöka möjligheten att ta ned innehåll från sidorna som en brottsförebyggande åtgärd mot bakgrund av att köp av sexuell handling är en del av mäns våld mot kvinnor och att så många unga utsätts.⁶⁰

5.2 Digital uppsökande- och mottagningsenhet

Idag används digitala miljöer för att rekrytera brottsoffer in i exploatering för sexuella ändamål och tvång att begå brott. Själva exploateringen sker också allt oftare på nätet. I syfte att nå brottsutsatta i samma forum där människohandel och exploateringen sker och där många utsatta, framför allt unga rör sig, kan en digital plattform utgöra en lösning. Den uppsökande och mottagande funktionen ska kunna hantera inkommande ärenden och arbeta proaktivt i form av uppsökande i den digitala miljön.

5.3 Utveckla förmågan för att identifiera och utreda människohandel och sexuell exploatering över nätet

Människohandel och exploatering är ett brott som till stor del sker över nätet. Sedan 1 juli i år är det dessutom straffbart att köpa sexuella handlingar över nätet. Polismyndigheten behöver därför stärka förmågan att identifiera utsatta för exploatering och gärningspersoner som köper sexuella handlingar eller rekryterar individer i syfte att utsätta dem för människohandel, samt att identifiera AI-genererat material. Arbetet med att ta fram verktyg för att screena och bevissäkra sidor där människohandel och prostitutions marknadsförs och exploatering sker behöver systematiseras och bli enhetligt mellan polisregionerna.

5.4 Stärkt nationell operativ förmåga att hantera komplexa ärenden

⁶⁰ En nationell strategi för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor 2016/17:10

Det operativa utredningsarbetet mot människohandel och människoexploatering bedrivs i polisregionerna vilket innebär att hanteringen kan se olika ut i varje region. Komplexa ärenden som inbegriper flera polisregioner eller regioner där det finns ett stort antal utsatta kräver en nationell samordning såväl som – i vissa fall – stöttning med nationella utredningsresurser. Civilsamhället och samverkande myndigheter efterfrågar en nationell operativ resurs i form av en nationell samordnare och nationella utredare som kan fungera som kontaktpunkt i komplexa ärenden. Det finns ett behov att stärka den nationella operativa förmågan att hantera komplexa ärenden. Ett första steg är att kartlägga vilka delar av förmågan som behöver stärkas upp för att därefter identifiera möjliga åtgärder.

5.5 Stärkt förmåga att identifiera utsatta under arbetsplatsinspektioner

För att kunna bekämpa brott kopplade till människohandel är identifiering avgörande, därför är det centralt att stärka förmågan att kunna identifiera utsatta personer. Arbetsplatsinspektioner utgör en viktig arena för att identifiera personer som är utsatta. Arbetsmiljöverkets arbetsmiljöinspektörer bedöms kunna utgöra en viktig del av identifieringsprocessen vid arbetsplatsinspektioner. En väg framåt för att stärka förmågan att bekämpa människohandel är att Arbetsmiljöverkets uppdrag även omfattar att identifiera människohandel och/eller människoexploatering samt att arbetsmiljöinspektörerna i detta avseende erhåller kompletterande kompetens för att kunna utföra det utökade uppdraget. Vidare skulle förmågan stärkas om Arbetsmiljöverkets mandat kompletteras så att även vissa arbetsrättsliga aspekter omfattas, exempelvis mandatet att ställa frågor om lön, anställningsförhållanden och annat som ligger inom den svenska partsmodellen som kan utgöra relevanta uppgifter för att identifiera utsattheten.

5.6 Stärka förutsättningarna för regionkoordinatorerna att säkerställa ett brottsofferperspektiv

Regionkoordinatorerna, det vill säga människohandelsutbildade socialsekreterare, som på uppdrag av Jämställdhetsmyndigheten idag har en stöttande och rådgivande roll i förhållande till andra myndigheter och kommuner bör vara fler, uppdelade i mandat mellan vuxen- och barnärenden och ha ett tydligt operativt uppdrag. Ärenden som har kunnat utredas framgångsrikt och lett till åtal har i nästan samtliga fall haft biträde av en regionkoordinator eller en erfaren socialsekreterare, antingen på plats eller för konsultation. Sedan 2022 kan också

socialsekreterare genom socialnämnden ansöka om betänketid⁶¹ för utsatta personer, vilka utgjorde de flesta ansökningarna under 2024. För att säkerställa ett brottsofferperspektiv i alla inspektioner och tillslag där prostitution och människohandel kan misstänkas, bör bistånd av regionkoordinatorer alltid ingå, i enlighet med uppmaning från GRETA i den tredje utvärderingsrundan⁶² och den formella identifieringen av brottsoffer bör kunna genomföras också av en regionkoordinator eller socialsekreterare. I syfte att stärka regionkoordinatorernas operativa roll för ökad delaktighet och tillvaratagande av brottsofferperspektivet bör en översyn av regionkoordinatorernas befintliga roller och mandat genomföras.

5.7 Inrätta en nationell utbildning i samarbete med ett lärosäte

Brister i kunskaper om brottet och avsaknad av specialistkompetens lyfts fram som några av de bakomliggande faktorerna till varför så få ärenden utreds med framgång i såväl GRETAs utvärdering som i två forskningsstudier från 2024.⁶³ Som ett led i att öka kompetens inom området kan förslagsvis en översyn av huruvida det föreligger behov av att inrätta en nationell utbildning om människohandel genomföras. Specialistutbildningen i människohandel för Polismyndigheten har tidigare tillhandahållits av Uppsala universitet och upphörde 2019.

⁶¹ Utlänningslagen (2005:716) 5 kap. 15 §

⁶² <https://www.coe.int/en/web/anti-human-trafficking/-/sweden-more-efforts-needed-to-identify-victims-of-trafficking-including-amongst-children-and-to-prosecute-traffickers>

⁶³ Varför så få döms för människohandel? En analys av två forskningsstudier om hur människohandels- och människoexploateringsbrotten tillämpas i svenska domstolar, Jämställdhetsmyndigheten 2024.